

RAPORT PRELIMINAR ASUPRA SĂPĂTURILOR DE LA SLON-PRAHOVA [CAMPANIA 1978]

Săpăturile arheologice efectuate la Slon în anul 1978 au continuat pe platoul din fața celor două cetăți în vederea găsirii unor noi morminte de înhumatie în preajma mormintului descoperit în campania din anul 1976.

În acest scop a fost prelungită secțiunea XXXII, care în cursul cercetărilor anterioare a secționat doar cele două incinte de sud ale cetăților I A și I B, în porțiunea de la vest de poartă.

În prelungirea secțiunii nr. XXXII nu au mai apărut morminte feudale timpurii, în schimb, în capătul de nord-vest al ei a apărut negativul zidului care forma colțul de sud-vest al turnului de apărare din fața porții a cetății I B.

Printre pietrele răvășite care proveneau din colțul turnului, amintit mai sus, se afla și un fragment de rîșniță folosită secundar. Astfel rîșnița din care provenea acest fragment trebuie datată înainte de perioada de existență a cetății I B, deci pe la mijlocul secolului al IX-lea.

În aceeași secțiune XXXII au mai apărut încă resturile parțiale ale unei colibe care pe baza fragmentelor ceramice poate fi datată aproximativ în secolul al XVII-lea. O parte din această colibă a fost descoperită și în secțiunea alăturată (nr. XXVII) în campania din anul 1976.

La est de secțiunea XXVII, în care a apărut mormintul de înhumatie a fost trasată

o altă secțiune (LIII), tot în vederea surprinderii unor eventuale morminte.

Nici în această secțiune, ca de altfel nici în secțiunea XXXII (aflată la vest de secțiunea XXVII) nu am găsit morminte din epoca feudală timpurie, în schimb, s-a putut preciza traseul unui zid despărțitor a două încăperi din clădirea cnezială nr. 5 de pe platou asupra căruia aveam unele îndoieli. În spre capătul de nord-vest al acestei secțiuni au apărut resturi din coliba ciobănească din secolul al XVII-lea, din care apăruseră resturi și în celelalte secțiuni alăturate (XXVII, XXXII).

Prin trei secțiuni (L, LI și LIV) și o mică suprafață am căutat să lămurim definitiv traseul incintelor celor două cetăți I A și I B, în partea de est.

În timp ce încercam să definim, cât mai exact cu putință planul celor două cetăți ni s-au ivit unele probleme în legătură cu traseul zidurilor de incintă, mai ales în acele porțiuni unde terenul a suferit alunecări repetate încă din vechime.

În secțiunea LIV trasată pe o mică porțiune de teren de circa 10×4 m rămasă *in situ* am reușit să surprindem traseul zidurilor de incintă ale cetății I A și I B la o distanță de circa 10 m de colțul de nord, zonă unde aveam cele mai mari nedumeriri în legătură cu traseul celor două ziduri de incintă.

Unele precizii în legătură cu traseul zidurilor de incintă lângă turnurile din partea de est s-au lămurit și în secțiunile nr. L și LI.

Într-o mică suprafață deschisă în dreptul capătului de vest al secțiunii L, a ieșit la iveală un fel de palisadă din trunchiuri de copaci la fel ca și în partea opusă în apropierea zidului vestic de incintă. Aici însă, în partea de est, terenul fiind mai stîncos, această palisadă a fost construită din trunchiuri de copaci mai subțiri în comparație cu cea din partea de vest. Această palisadă, ca și cea din partea de vest, avea rolul, credem noi, de a feri o alunecare a terenului mai înalt peste zidul de incintă al cetății care se afla pe partea superioară a pantei.

O situație care se cuvine a fi amintită în chip special a apărut în secțiunea L în spre capătul de est al acesteia. Aici sub negativul zidului de incintă și al turnului de apărare de pe latura de est al cetății IA au apărut două pete mari de arsură ca un fel de vetre. În cazul în care acestea nu vor fi pete de arsură de tipul celor descoperite la palisadele de lemn de pe partea superioară a pantei în jurul trunchiurilor de copaci arși care se află cu 15 m mai sus, ci reprezintă vetre propriu-zise atunci ele capătă o importanță deosebită, deoarece s-ar putea pune problema existenței unei așezări omenești care ar data din perioada dinaintea de construirea celor două cetăți. Această locuire în măsura în care va putea fi clarificată trebuie datată pe baza stratigrafiei pe la începutul secolului al IX-lea, eventual și la sfîrșitul secolului al VIII-lea. Ea nu ar putea aparține decît unei populații vechi românești din zonă.

Către ipoteza unei locuiri anterioare celor două cetăți ne duce încă o observație făcută pe partea superioară a pantei în zona palisadei din partea de est. Aici sub groapa unuia din trunchiurile de copaci înfipte în sol se afla o altă groapă, cu fundul albiat în care a fost descoperit un fragment ceramic, lucrat din pastă amestecată cu nisip și ornamentat cu linii orizontale executate prin incizie.

În campaniile precedente am dat peste urmele unui zid care bara valea de la est și nord-est de dealul „La Ciugă“. Profitînd de clima mai uscată din anul 1978, cînd mlaștina de pe fundul acestei văi a secat, am secționat o porțiune unde speram să interceptăm zidul de barare al văii. După sistemul de construcție al temeliei acestui zid pietre și cărămizi prinse în mortar, zidul cercetat de noi aparține cetății IB. Se pune însă problema cercetării mai amănunțite a traseului său, ca și depistarea existenței eventual a unui alt zid din apropiere care să corespundă cetății IA.

În concluzie, în urma cercetărilor efectuate la Slon în anul 1978 s-au putut preciza următoarele:

1. Mormîntul de inhumație descoperit în anul 1976 pe platoul din fața cetății și datat de noi pe la mijlocul secolului X este izolat. În porțiunea de teren care a mai rămas de cercetat în jur e puțin probabil să mai existe alte morminte.

2. S-au adus precizii absolute necesare în legătură cu traseul zidurilor de incintă în partea de est a cetăților IA și IB, ca și a turnului de apărare de la vest de poartă a cetății IB.

3. S-a completat cercetarea colibeii ciobănești din secolul al XVII-lea, aparținînd probabil unei stîne.

4. S-a secționat zidul de barare a văii spre est de înălțimea „La Ciugă“, care este contemporan cu cetatea IB.

În viitor se pune problema continuării cercetării pe panta de vest, în porțiunea unde în repetate rînduri localnicii ne-au semnalat că au ieșit la iveală oase, pentru descoperirea unor eventuale morminte în această zonă.

De asemenea, se impune continuarea cercetării pe panta de est în porțiunea în care au apărut cele două vetre, pentru a stabili dacă aici a existat sau nu o locuire veche românească anterioară construirii cetăților IA și IB.